

Ekonomický styl myšlení II

10. přednáška

28. dubna 2015

Obsah přednášky

Monetární politika:

- Centrální banka a její role v HP
- Nástroje MP
- Cíle HP a cíle MP
- Keynesovský versus monetaristický pohled na MP
- MP v modelech peněžního trhu a AS-AD

Předpoklady pro MP

- Dvoustupňová bankovní soustava (CEB má jediná právo emitovat peníze).
- Rozvinutý peněžní oběh a peněžní trh.
- Rozvinutý úvěrový systém a kapitálový trh.

Role centrální banky

- Monetární politiku provádí centrální banka.
- „Hlavním cílem ČNB je péče o cenovou stabilitu. Pokud tím není dotčen hlavní cíl podporuje hospodářskou politiku vlády vedoucí k udržitelnému hospodářskému růstu.“

§2 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance

Nástroje MP (1)

- Základní rozlišení je na přímé a nepřímé.
- Přímé nástroje jsou selektivní a adresné. Představují administrativní zásahy CEB. Mohou být tržně nekonformní.
- Nepřímé nástroje jsou plošné. Představují nastavení podmínek stejných pro všechny subjekty bankovního trhu. Jsou t. konformní.

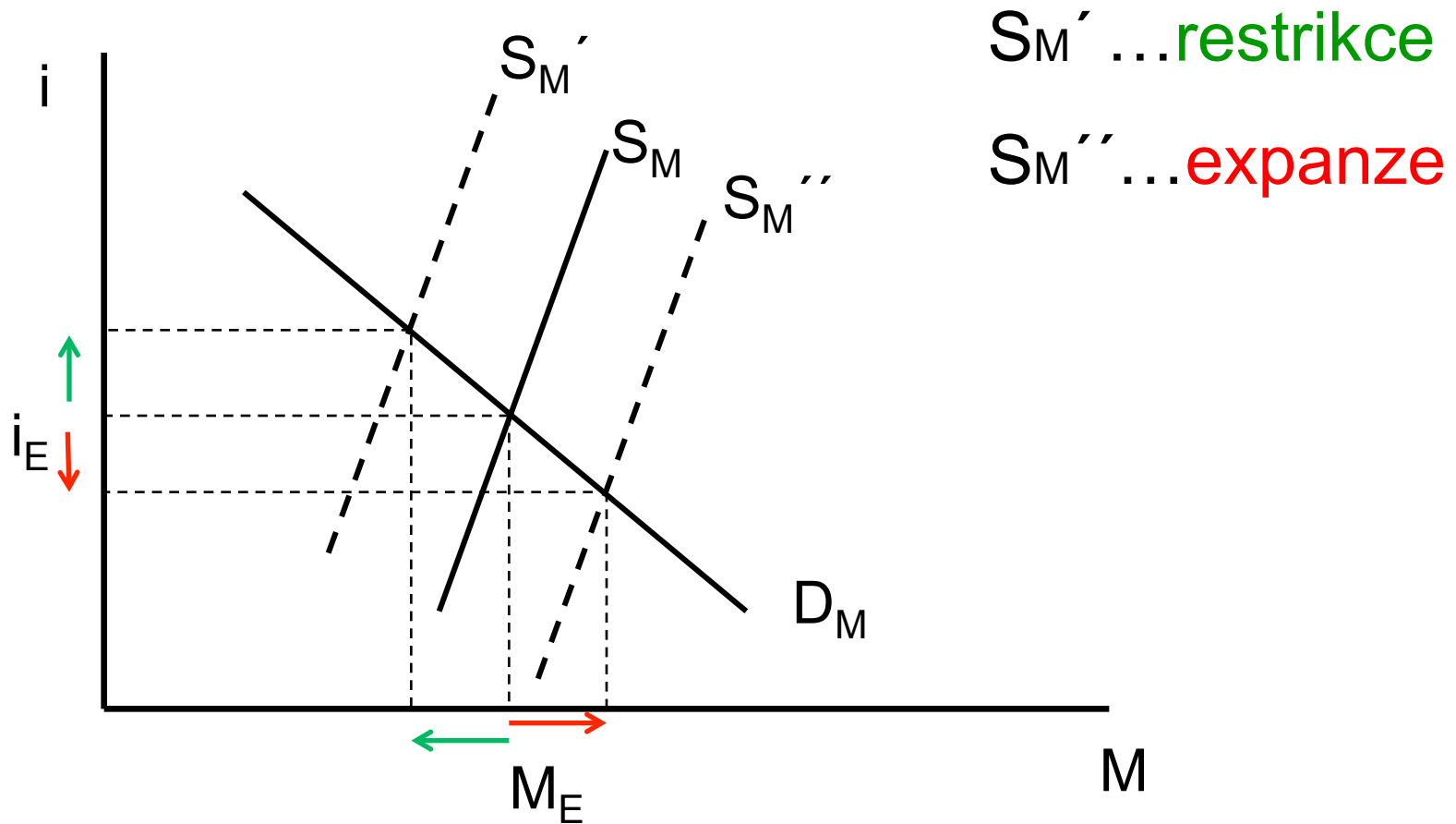
Nástroje MP (2)

- Přímé: „pravidla likvidity“;
úvěrové limity (kontingenty);
povinné vklady;
doporučení, výzvy a dohody.
- Nepřímé: povinné minimální rezervy;
operace na volném trhu;
diskontní politika (lombardní,
reeskontní, repo sazba aj.);
intervence na deviz. trzích.

Typy monetární politiky

- Máme dvě základní možnosti použití MP:
 - expanzivní MP,
která vede ke zvýšení množství peněz
 - restriktivní MP,
která vede ke snížení množství peněz

Projevy MP na peněžním trhu

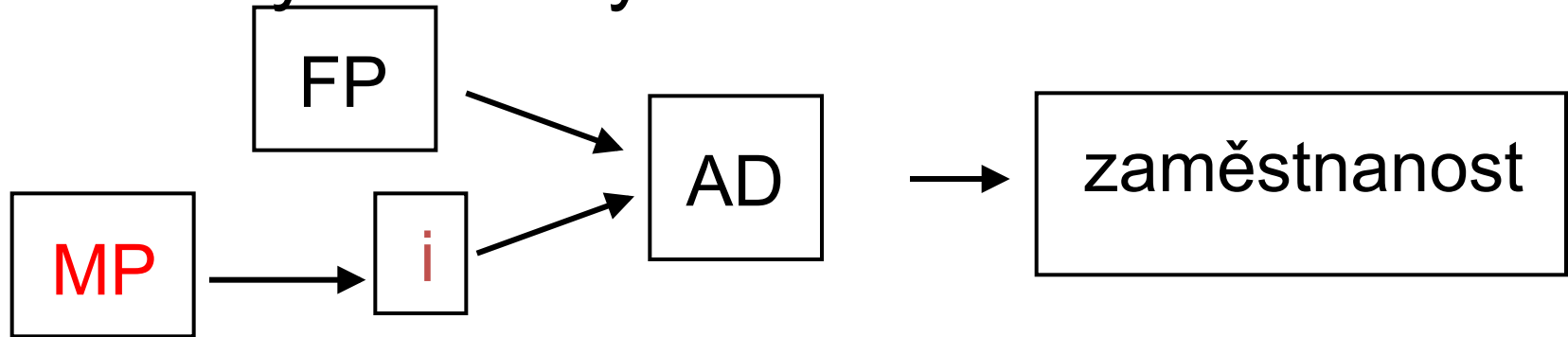

Základní typy HP

Keynesovský

neokeynsovský

Monetaristický

Cíle a zprostředkující kritéria

- Cíle:
 - a) (plná) zaměstnanost
 - b) stabilní cenová hladina
- Zprostředkující kritéria:
 - a) výše úrokové sazby
 - b) množství peněz v oběhu

Přenos do ekonomiky – keynes.

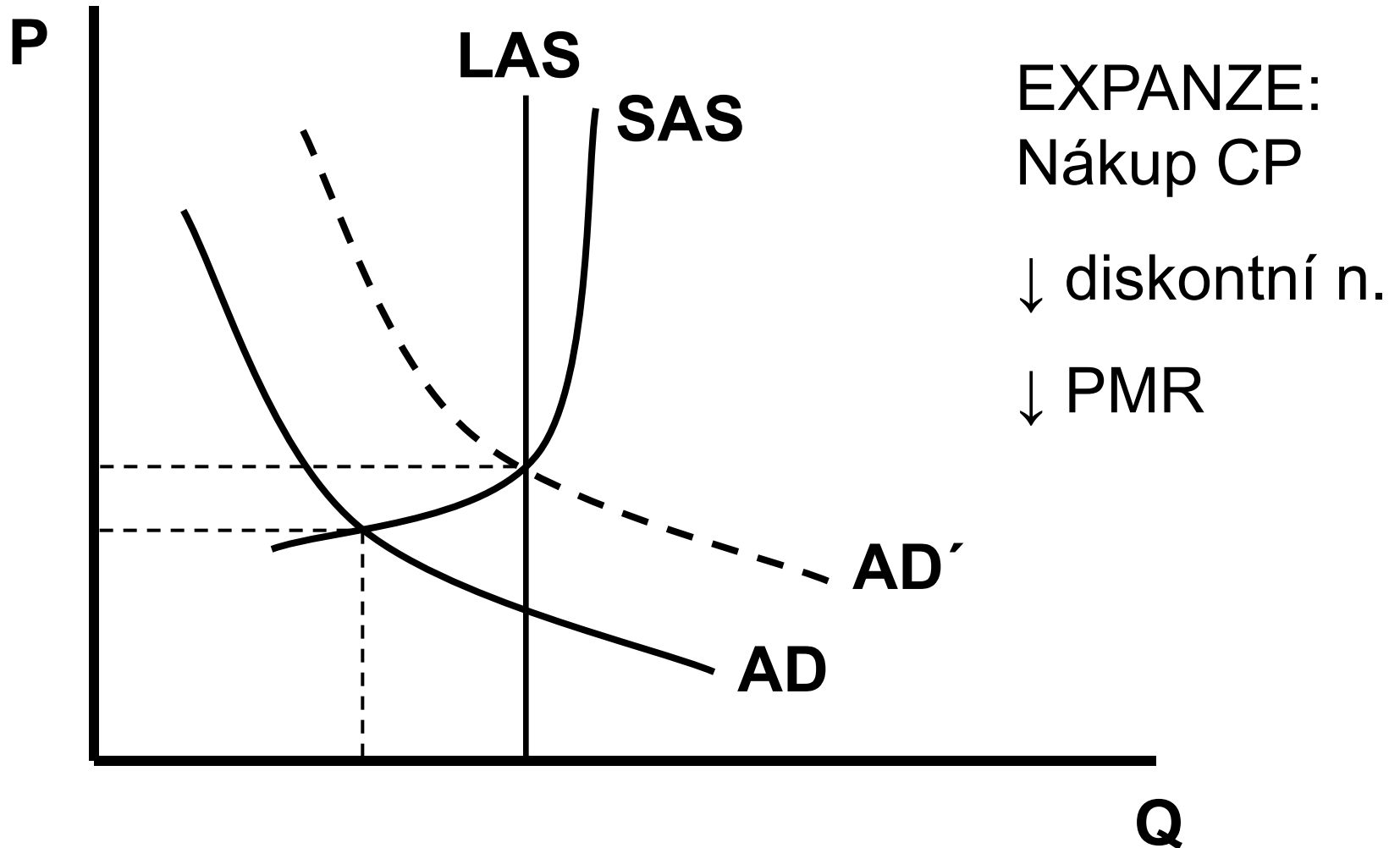
Přenos impulzů z peněžního trhu do ekonomiky je zachycen transmisním mechanismem:

$\Delta S_M \rightarrow \Delta i \rightarrow \Delta (\text{zamýšlených}) I \rightarrow \Delta AD \rightarrow$

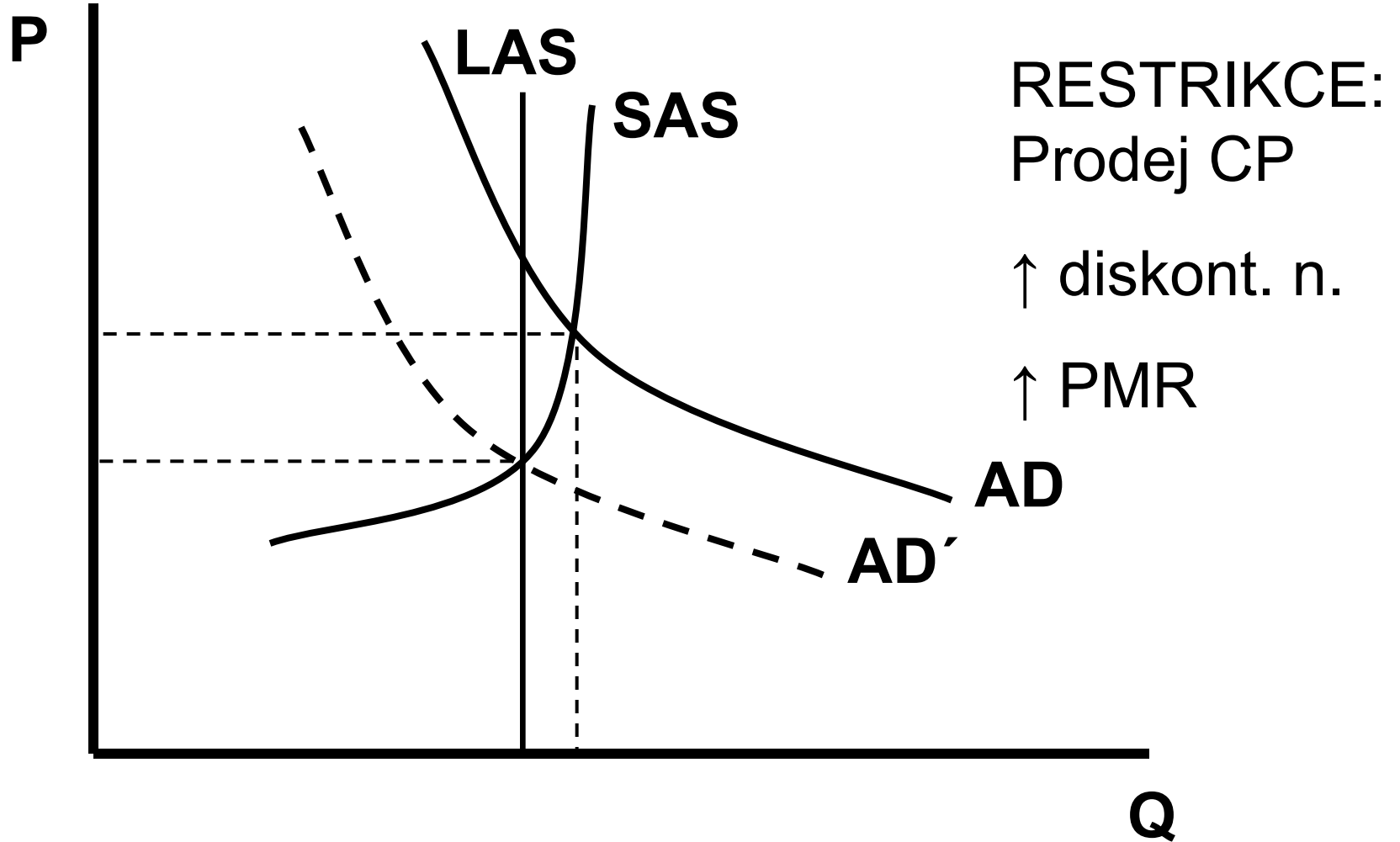
\rightarrow zaměstnanost a cenová stabilita

(Δi ovlivňuje nejen I , ale též C a G)

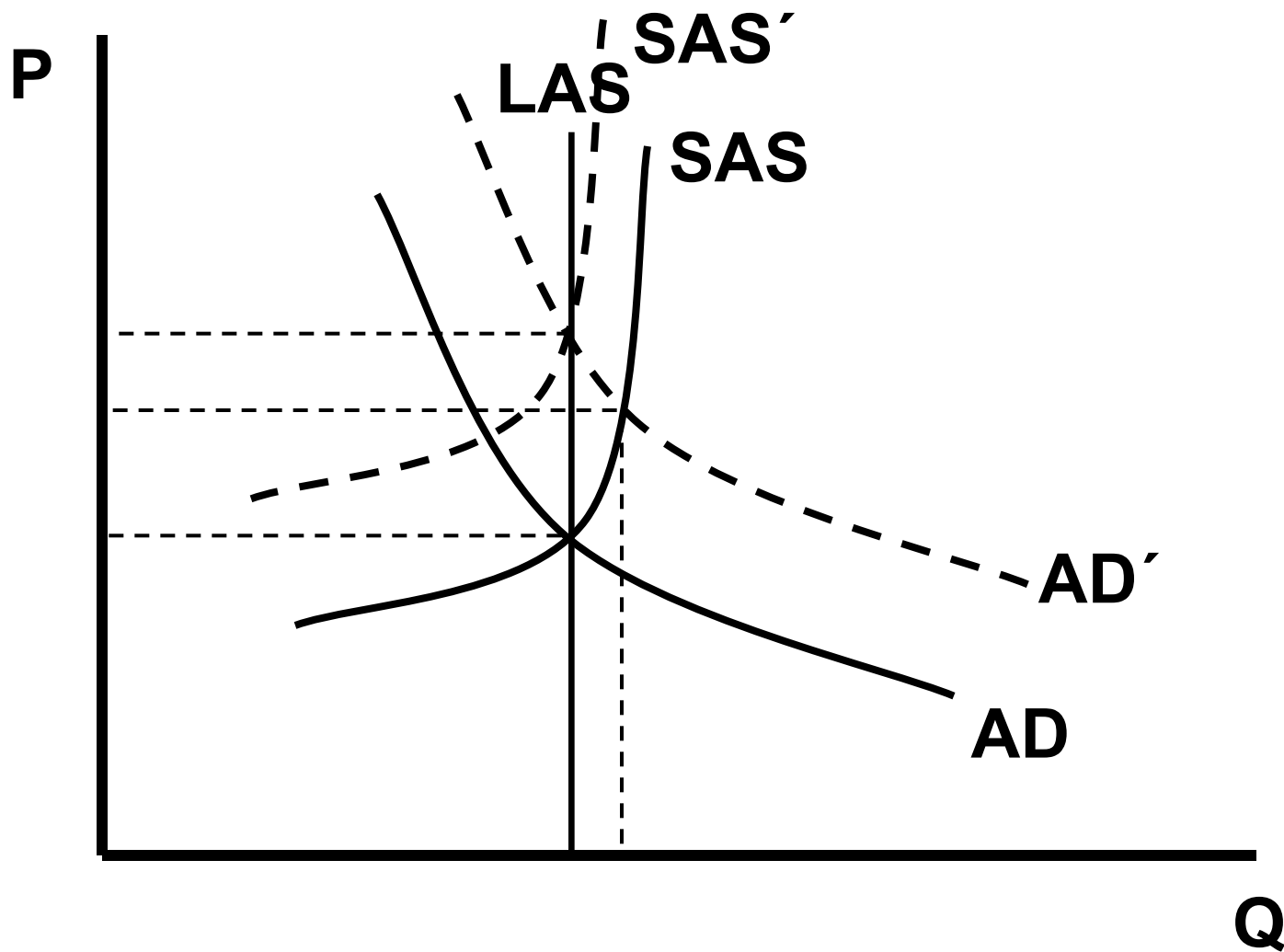
MP v modelu AS-AD (1)

MP v modelu AS-AD (2)

Dopady expanzivní MP v SR a LR

Monetaristický pohled (1)

- Ekonomika vnitřně stabilní – stabilní D_M
- Využívá rovnici směny ($P \cdot Q = M \cdot V$)
- Peníze – neutrální:
 - $\Delta M \rightarrow \Delta P$
 - aktivní MP \rightarrow nestabilita peněžního trhu
- Kritika keynesovské MP (transmisního m.)

Monetaristický pohled (2)

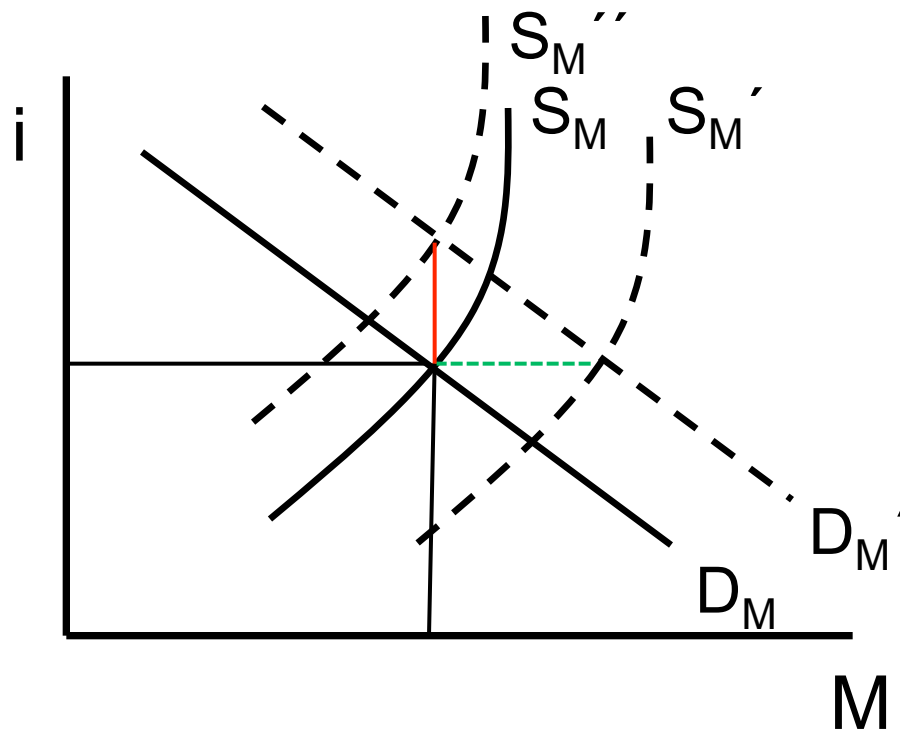
- Respektive, proč se při monetární expanzi úroková sazba nesníží:
- Efekt cenové hladiny
- Efekt důchodový
- Efekt inflačních očekávání
- A proto:

Monetaristický pohled (3)

- Cíl: stabilní cenová hladina
- Zprostředkující kritérium: množství peněz.
- Stop & go politika nahrazena stabilním pravidlem
(ZLATÉ PRAVIDLO: stálé tempo růstu peněžní zásoby o 3 - 5%)
- Nabídka peněz se musí vyvíjet v souladu s reálným produktem

Dilema centrální banky

- Zprostředkující kritérium:
 - Úroková sazba NEBO množství peněz

Některé souvislosti MP

- Omezení:
 - časová zpoždění,
 - soulad s FP,
 - možnosti přesného zacílení

- Cílování inflace

V pojetí ČNB je stabilní cenová hladina při

$$\pi = 2\%$$

a) Inflační cíle ČNB stanovené v čisté inflaci

pro rok	ve výši	plnění k měsíci	Stanoven	Čistá inflace	Celková inflace
1998	5,5 - 6,5 %	prosinec 1998	prosinec 1997	1,7%	10,7%
1999	4 - 5 %	prosinec 1999	listopad 1998	1,5%	2,1%
2000	3,5 - 5,5 %	prosinec 2000	prosinec 1997	3,0%	3,9%
2001	2 - 4 %	prosinec 2001	duben 2000	2,4%	4,7%
2005	1 - 3 %	prosinec 2005	duben 1999		1,9%

b) Cílové pásmo stanovené v celkové inflaci v obd. leden 2002 - prosinec 2005

	pro měsíc	ve výši	plnění k měsíci	stanoveno	
začátek pásma	leden 2002	3 - 5 %	leden 2002		4,7%
konec pásma	prosinec 2005	2 - 4 %	prosinec 2005	duben 2001	2,8%

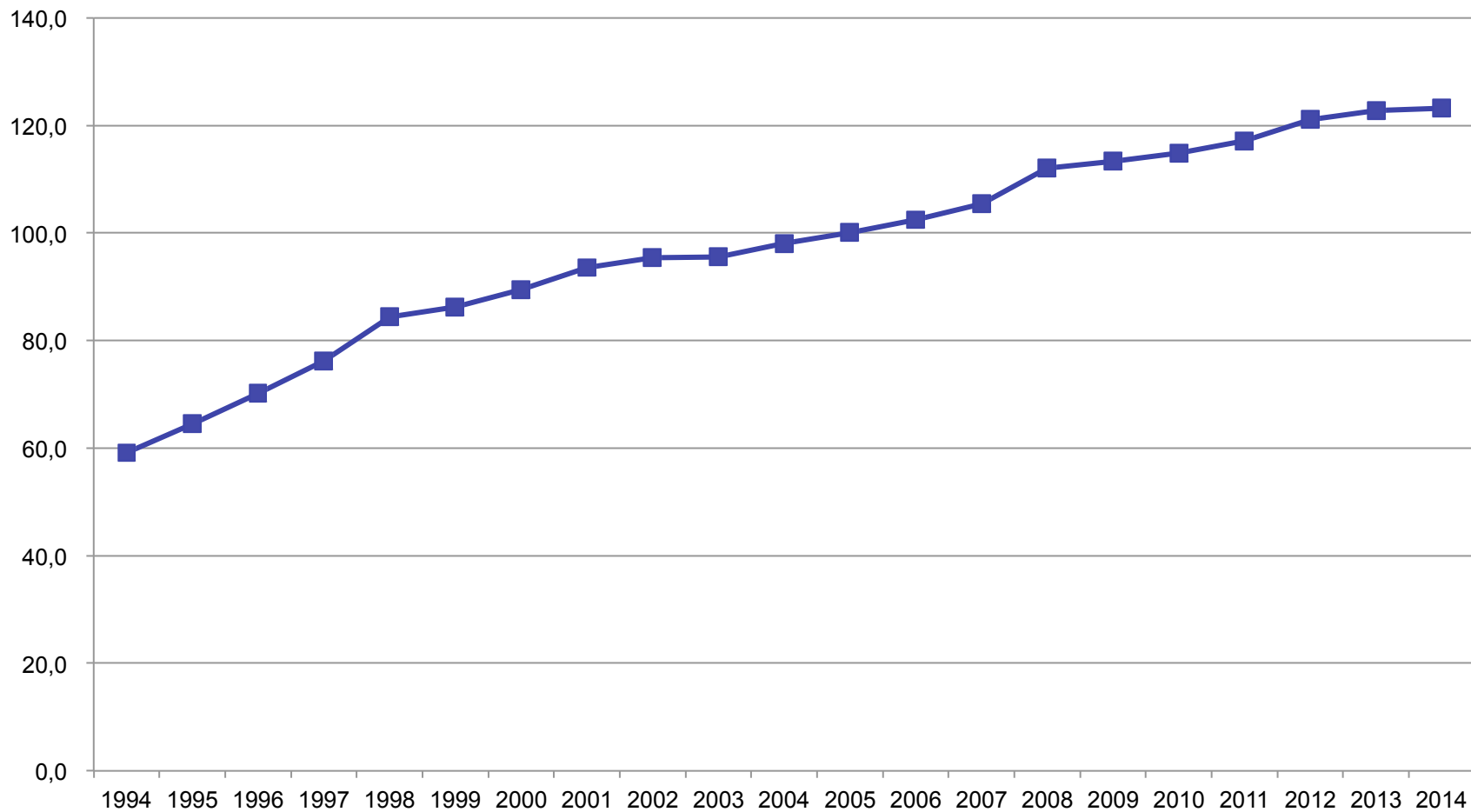
c) Inflační cíl pro období 2006 – 2009

3% s pásmem +/- 1%

d) Inflační cíl pro období 2010 – přistoupení k EMU

2% s pásmem +/- 1%

Vývoj CPI, rok 2005 = 100

Zdroj dat: ČSÚ